

Drop uddannelsessnobberiet og giv plads til det gode håndværk



Af H.C. Mouritsen, forstander, Horsens Produktionshøjskole

Alle har brug for uddannelse!

Med "alle" mener vi ikke bare den enkelte, men også samfundet som helhed. Og når vi taler om, at uddannelse skal være for alle, skal der også være et bredt spektrum af uddannelser, så sofaen ikke bliver en legitim udvej.

Desværre findes der et A-hold og et B-hold inden for uddannelserne. Ikke når det gælder kvalitet, men når det gælder anseelse. Det er en opdeling, der begynder allerede i folkeskolens ældste klasser, og som er godt på vej til at berøve Danmark en helt essentiel ressource: Dygtige håndværkere og kompetente hænder i f.eks. industrien.

Når en pige i 7. klasse, der ytrer ønske om at blive frisør, bliver affærdiget af sin lærer med ordene: "Det er du alt for klog til", er det en nedvurdering af alt, der ikke lugter akademisk. Og når direktører i industrien konstaterer, at de må sige nej til ordrer, fordi de f.eks. ikke kan skaffe industriteknikere, er det tegn på et ikke omstillings parat uddannelsessystem og et resultat af et uddannelsessnobberi, som ikke gavner nogen.

I Danmark har vi et mål om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en uddannelse. Det er et godt og rigtigt mål. Men der er mere end en vej til de 95 pct., og den ene vej er – set fra samfundets side – ikke nødvendigvis mere værd end den anden.

Unge er lige så forskellige som alle andre aldersgrupper. Nogle er målrettede, andre skal bruge mere tid. Det gør dem ikke til ringere mennesker, og de kan sagtens tilegne sig en høj grad af faglighed og godt håndværk. Men nogle gange skal den personlige GPS beregne en ny rute.

Her kommer produktionsskolerne ind i billedet. Desværre oplever vi, der arbejder på disse skoler, at mange anser os for at være en uskøn blanding af en omvej og et ufrivilligt stoppested. Intet kunne være mere forkert. Tværtimod – når politikerne, også i Horsens, taler om at gøre de unge parate til et arbejdsliv, er det umuligt at komme uden om produktionsskolerne.

Det er sandt, at nogle af vores elever kommer ind af døren med en kedelig bagage, men halvdelen af vore elever er efter godt et halvt år klar til at påbegynde en uddannelse og yderligere en fjerdedel går fra skolen og direkte i arbejde. Kort sagt gør vi alt det, der lige nu efterspør-

ges: Vi hjælper masser af unge de første vigtige skridt væk fra forvirring og passiv forsørgelse til et liv med indhold og arbejde.

Produktionshøjskolerne er altså ikke en omvej. De er på én gang et sikkerhedsnet og et springbræt for massevis af unge, som ellers har haft svært ved at finde sig til rette på en skolebænk – og måske har været overbeviste om, at der ikke fandtes en skolebænk, der passede til dem. De går ikke ud fra produktionshøjskolerne med et færdigt eksamensbevis, men de går meget ofte ud med en klar retning for resten af livet.

Alle danske uddannelser skal i princippet bidrage til øget vækst og viden i Danmark. Men vækst og viden har altid bygget på mange slags faglighed – ikke kun den akademiske. Der ligger et enormt potentiale i godt håndværk og teknisk kunnen, og et uddannelsessnobberi, der prioriterer hovedet over hænderne, skaber ikke vækst i Danmark. De gymnasiale uddannelser kan vi ikke undvære. Men de er ikke den eneste vej fremad, hverken for den enkelte eller for samfundet.

Populært sagt: Det er ikke nok at uddanne dem, der skal udtænke strategierne – der skal også være nogle til at føre ideerne ud i livet. Dén erkendelse ville jeg gerne se hos Ungdommens Uddannelsesvejledning, som skal sørge for at de unge tager et personligt valg – og ikke kun mod gymnasiet.

I et par årtier har mantraet lydt, at det er vigtigere at blive ”nogen” end at blive ”noget”. Min pointe er, at du skal blive begge dele. Det har den enkelte brug for, og det har Danmark brug for.